

“MILLIY G‘OYA VA HUQUQIY TARBIYA: O‘ZBEKISTON – 2030 STRATEGIYASI DOIRASIDA YOSHLAR ONGINI SHAKLLANTIRISH”

Qo‘ziboyeva Madinabonu Dilshodbek qizi

Andijon davlat universiteti

Huquq-Iqtisod fakulteti

Milliy g‘oya, ma‘naviyat asoslari va huquq ta‘limi yo‘nalishi

1-bosqich talabasi

Annotasiya. Mazkur maqolada milliy g‘oya va huquqiy tarbiyaning yoshlar ongini shakllantirishdagi o‘rni hamda ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida yoshlarni vatanparvarlik, fuqarolik mas‘uliyati va huquqiy madaniyat ruhida tarbiyalash masalalari yoritib beriladi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, milliy qadriyatlar hamda huquqiy bilimlarning uyg‘unligi yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishga va jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: milliy g‘oya, huquqiy tarbiya, yoshlar siyosati, huquqiy ong, fuqarolik jamiyati, O‘zbekiston – 2030 strategiyasi, ma‘naviy tarbiya.

Abstract. Abstract. This article analyzes the role and importance of the national idea and legal education in the formation of youth consciousness. Also, within the framework of the "Uzbekistan - 2030" strategy, the issues of educating youth in the spirit of patriotism, civic responsibility and legal culture are highlighted. According to the results of the study, the combination of national values and legal knowledge serves to increase the social activity of young people and have a positive impact on the development of society.

Keywords: National idea, legal education, youth policy, legal consciousness, civil society, Uzbekistan – 2030 Strategy, spiritual and moral education.

Аннотация. В данной статье анализируется роль и значение национальной идеи и правового воспитания в формировании сознания молодежи. Также в рамках стратегии «Узбекистан - 2030» освещаются

вопросы воспитания молодежи в духе патриотизма, гражданской ответственности и правовой культуры. Согласно результатам исследования, сочетание национальных ценностей и правовых знаний способствует повышению социальной активности молодежи и оказывает положительное влияние на развитие общества.

Ключевые слова: Национальная идея, правовое воспитание, молодежная политика, правовое сознание, гражданское общество, стратегия «Узбекистан – 2030», духовно-

“Biz qanday taxlikali va suronli davrlarni boshimizdan kechirmaylik, qanday yutuq va natijalarga erishgan bo’lmaylik, mustaqillik g’oyasi, istiqlol ruxi bizga doimo tog’dek tayanch bo’lmoqda”.

Sh.M.Mirziyoyev¹.

Bugungi globallashuv davrida yoshlarning ma’naviy va huquqiy ongini shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Jamiyat taraqqiyotida yosh avlodning bilimli, mas’uliyatli va huquqiy madaniyatga ega bo‘lishi muhim omil hisoblanadi. Shu sababli O‘zbekistonda yoshlar tarbiyasiga, ayniqsa, milliy g‘oya va huquqiy madaniyatni shakllantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

O‘zbekiston – 2030 strategiyasi mamlakatning uzoq muddatli rivojlanish konsepsiyasini belgilab beruvchi muhim dasturiy hujjat bo‘lib, unda yoshlar siyosati, ta’lim va tarbiya masalalari muhim o‘rin egallaydi². Mazkur strategiyada yoshlarning huquqiy ongini rivojlantirish, milliy qadriyatlarga hurmatni kuchaytirish va fuqarolik mas’uliyatini shakllantirish asosiy vazifalardan biri sifatida ko‘rsatilgan.³

Milliy g‘oya yoshlarni vatanparvarlik, milliy o‘zlikni anglash va jamiyat oldidagi mas’uliyatni his qilishga undaydi. Huquqiy tarbiya esa shaxsning qonunlarga hurmat ruhida yashashi, jamiyat qoidalariga amal qilishi hamda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.⁴ Shu jihatdan, milliy g‘oya va huquqiy

¹ Mirziyoyev. Sh.M Vatan va xalq haqida o‘ylar. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2025. – B. 14-15.

² Mirziyoyev. Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2025. – B. 11-12.

³ Mirziyoyev Sh.M. O‘zbekiston – 2030 strategiyasi. – Toshkent: “Yangi O‘zbekiston”, 2023. – B. 26-27.

⁴ Karimov I.A. Yuksak. ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: “Ma’naviyat”, 2008. – B.35-40.

tarbiya o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, yoshlar ongini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

Milliy g'oya va huquqiy tarbiya yoshlar ongini shakllantirishda muhim omillardan biri hisoblanadi. Jamiyat taraqqiyoti ko'p jihatdan yosh avlodning bilim darajasi, ma'naviy barkamolligi hamda huquqiy madaniyatiga bog'liqdir. Shu sababli yoshlarning huquqiy ongini rivojlantirish, ularni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Bu jarayon, avvalo, ta'lim tizimi orqali amalga oshiriladi⁵. Ta'lim muassasalarida huquqiy bilimlarni o'rgatish, yoshlarni Konstitutsiya va qonunlarga hurmat ruhida tarbiyalash muhim vazifa hisoblanadi.

Yoshlarning huquqiy ongini rivojlantirishda davlat tomonidan amalga oshirilayotgan yoshlar siyosati ham muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston Respublikasida yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning bilim va salohiyatini rivojlantirish hamda ijtimoiy faolligini oshirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda⁶. Xususan, yoshlarning huquqiy savodxonligini oshirish, ularni ijtimoiy hayotga jalb etish va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirishga qaratilgan turli dasturlar va loyihalar joriy etilgan.

Shuningdek, yoshlarning huquqiy ongini shakllantirishda oila, ta'lim muassasalari va jamoatchilik tashkilotlarining hamkorligi muhim ahamiyatga ega. Oila yoshlarning dastlabki tarbiya maskani bo'lib, unda milliy qadriyatlar, odob-axloq me'yorlari hamda jamiyatda yashash qoidalari shakllanadi. Ta'lim muassasalari esa bu jarayonni ilmiy asosda davom ettirib, yoshlarning huquqiy bilimlarini chuqurlashtiradi. Jamoatchilik tashkilotlari esa turli ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar orqali yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston – 2030 strategiyasi doirasida yoshlarning ma'naviy va huquqiy tarbiyasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Mazkur strategiyada yoshlarning huquqiy bilimlarini oshirish, ularni zamonaviy bilim va ko'nikmalar

⁵ Karimov I.A. Yuksak. ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: "Ma'naviyat", 2008. – B.35-40.

⁶ Mirziyoyev. Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2025. – B. 11-12.

bilan qurollantirish hamda ijtimoiy faolligini kuchaytirish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. Bu esa yoshlarning jamiyat hayotida faol ishtirok etishini ta'minlash bilan birga, ularning mustahkam fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Huquqiy tarbiya shaxsning jamiyatdagi o'rni va mas'uliyatini anglab yetishida muhim rol o'ynaydi. Huquqiy tarbiya orqali yoshlar o'z huquq va majburiyatlarini tushunib yetadi, qonunlarga hurmat bilan qarashni o'rganadi hamda jamiyat hayotida faol ishtirok etishga intiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, huquqiy bilimga ega bo'lgan yoshlar jamiyatda yuzaga keladigan ijtimoiy muammolarga nisbatan mas'uliyat bilan yondashadi va qonuniy yo'l bilan hal etishga harakat qiladi

Metodlar. Mazkur tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

- ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish usuli;
- qiyosiy tahlil usuli;
- pedagogik kuzatuv usuli;
- tizimli yondashuv usuli.

Shuningdek, yoshlarning huquqiy ongini shakllantirish jarayonini tahlil qilish maqsadida milliy g'oya va huquqiy tarbiyaning asosiy yo'nalishlari o'rganildi. Tadqiqot davomida ta'lim muassasalarida olib borilayotgan ma'naviy-ma'rifiy ishlar ham tahlil qilindi.

Natijalar. Tadqiqot natijalariga ko'ra, yoshlar ongini shakllantirishda milliy g'oya va huquqiy tarbiyaning uyg'unligi muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon ta'lim tizimi, ommaviy axborot vositalari, oila va jamoatchilik hamkorligi orqali amalga oshiriladi.

Quyidagi jadvalda yoshlar ongini shakllantirishga ta'sir etuvchi asosiy omillar ko'rsatib o'tilgan.

Yoshlar huquqiy ongini shakllantirish omillari

Omil	Mazmuni	Natijasi
------	---------	----------

Ta'lim tizimi	Huquqiy bilimlarni o'qitish, konstitutsiyaviy bilimlarni o'rgatish	Huquqiy savodxonlik oshadi
Oila tarbiyasi	Milliy qadriyatlar va odob-axloqni singdirish	Mas'uliyatli shaxs shakllanadi
OAV va internet	Huquqiy targ'ibot va ma'rifiy materiallar	Huquqiy madaniyat rivojlanadi
Yoshlar siyosati	Davlat dasturlari va loyihalar	Yoshlarning ijtimoiy faolligi oshadi
Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar	Seminar, trening va uchrashuvlar	Vatanparvarlik tuyg'usi kuchayadi

Muhokama. Milliy g'oya va huquqiy tarbiya yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantirishda muhim pedagogik vosita hisoblanadi. ⁷Bugungi kunda yoshlar turli axborot oqimi ta'sirida bo'layotgani sababli ularning ongida mustahkam ma'naviy va huquqiy immunitetni shakllantirish zarur. O'zbekiston – 2030 strategiyasida yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularning bilim va salohiyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Shu sababli ta'lim tizimida milliy g'oya va huquqiy tarbiya masalalariga innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.⁸

Yoshlarning huquqiy madaniyatini rivojlantirish orqali jamiyatda qonun ustuvorligini ta'minlash mumkin. Bu esa fuqarolik jamiyatining mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

⁷ Karimov I.A. Yuksak. ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: “Ma'naviyat”, 2008. – B.35-40.

⁸ Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston – 2030 strategiyasi. – Toshkent: “Yangi O'zbekiston”, 2023. – B. 26-27.

Xulosa. Milliy g'oya va huquqiy tarbiya yoshlar ongini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston – 2030 strategiyasi doirasida yoshlarning huquqiy savodxonligini oshirish, milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirish ustuvor vazifa hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki:

- milliy g'oya yoshlarda vatanparvarlik tuyg'usini rivojlantiradi;
- huquqiy tarbiya qonunlarga hurmatni shakllantiradi;
- ta'lim tizimi va jamoatchilik hamkorligi yoshlar ongini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Kelajakda yoshlarning huquqiy ongini rivojlantirish bo'yicha innovatsion pedagogik usullarni keng joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev. Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2023. 464-b
2. Mirziyoyev. Sh.M. O'zbekiston – 2030 strategiyasi. – Toshkent: “Yangi O'zbekiston”, 2023. 117-b
3. Mirziyoyev. Sh.M. Vatan va xalq haqida o'ylar. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2025. 448-b
4. Karimov. I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: “Ma'naviyat”, 2008. 176-b

Internet manbalari

1. www.lex.uz